

Till stiftet

Begravning av barn som dött under graviditeten

Ett barns död är en stor sorg för föräldrarna och den övriga familjen oberoende av om förlusten sker under fosterstadiet eller genast efter födelsen. Det hör till kyrkans viktiga uppgifter att genom själavård och hjälp med praktiska frågor bemöta familjer som upplevt en förlust.

De här anvisningarna om begravning av ett foster som dött under graviditeten är avsedda för församlingarna.

När man förlorar ett barn i 22 graviditetsveckan eller senare förrättas begravning på samma sätt som när en vuxen dött. Sjukhuset utfärdar ett begravningstillstånd. Jordfästningen kan förrättas i sjukhusets kapell eller i församlingens kapell, i en kyrka eller vid graven.

Även föräldrar som förlorat ett barn före 22 graviditetsveckan kan göra på samma sätt om de vill. Om föräldrarna inte gör det ska sjukhusen tillsammans med församlingarna utan urskiljning se till att alla foster från och med 12 graviditetsveckan begravs på ett människovärdigt sätt. På många sjukhus ordnas regelbundet gemensamma jordfästningar och vid behov också enskild jordfästning före kremering av foster som dött före förlossningen. Om jordfästningen förrättas av en sjukhuspräst finns det skäl för prästen att med föräldrarnas tillstånd meddela detta till församlingen, så att församlingen kan ta kontakt.

I församlingarna verkar det generellt sett finnas åtminstone två sätt att förhålla sig till de praktiska frågorna vid begravning av barn som dött under graviditeten. På många ställen tillämpar man samma praxis som vid begravning av avlidna som inte hört till kyrkan. Till denna praxis hör att man inte ringer själaringsning och inte nämner den avlidnes namn i förbönen i gudstjänsten, eftersom det inte är fråga om en döpt medlem av kyrkan. Det finns också församlingar som inte alls gör någon skillnad på dessa punkter utan förrättar begravning på samma sätt som för församlingsmedlemmar.

Denna variation i förfaringsätten har väckt frågor om hur vi mest enhetligt och på ett själavårdande sätt ska kunna tjäna dessa sörjande familjer. Det viktigaste är att ett odöpt barn som dött under graviditeten jordfästs enligt förrättningshandboken. I jordfästningsformuläret finns en bön som uttryckligen är avsedd för dödfödda och som den jordfästade prästen kan anpassa med formuleringar som beaktar den specifika situationen.

Föräldrarnas önskemål ska beaktas i så hög grad som möjligt. Det är viktigt att också beakta eventuella övriga barn i familjen. Själaringningen utelämnas, om inte föräldrarna uttryckligen önskar ringning. Ett barn som dött kan inkluderas i förbönen i gudstjänsten till exempel så att man efter att ha nämnt de församlingsmedlemmar som avlidit också minns barnet med en lämplig formulering. Barn som dött under graviditeten kan uppmärksammas i allhelgonadagens gudstjänster, om föräldrarna önskar det.

Det är bra om prästen tar kontakt med familjen efter begravningen. Prästen kan till exempel tre månader efter förlusten höra sig för hur familjen har det och om församlingen kan hjälpa dem på något sätt.

De aspekter som nämnts ovan är viktiga för att visa de föräldrar som mist ett barn pastoral empati. Det är kyrkans medarbetares uppgift att erbjuda möjlighet till dessa farväl, så att föräldrarna förstår att be om dem. Likaså bör man lyfta fram andra hjälpinstanser, bland annat kyrkans familjerådgivningscentraler och föreningen Barndödsfamiljerna rf (KÄPY). I alla frågor som gäller begravningen bör man i första hand välja ett pastoralt förhållningssätt. Sjukhusprästerna ger vid behov mera information om begravning av barn som dött under graviditeten.